

akademický sochař

Martin Pokorný

Jeseniova 67

130 00 Praha 3

pokornymartin@email.cz

tel.: 606 330 437

777 575 269

č. lic. MK11339/93

Kontaktní adresa : M.Pokorný

Čížovky 4

294 06 Březno

Loukovec

Sochy sv. Jana Křtitele a sv. Jakuba Menšího před kostelem Povýšení sv. Kříže

Předběžný návrh na restaurování

I. Lokalizace památky

Kraj: Středočeský

Obec: Loukovec

Objekt: kostel Povýšení sv. Kříže

Rejstříkové číslo památky: 1640/1

Památka: sochy sv. Jana Křtitele a sv. Jakuba Menšího s podstavci

II. Údaje o památce

Datování: barokní sloh, první polovina 18. stol.

Materiál: šedý, středně zrnitý pískovec

Rozměry: výška podstavců - cca 200 cm, výška soch - cca 190 cm

III. Údaje o akci

Vlastník: Římskokatolická farnost Loukovec

Památkový dohled: Mgr. L. Maděrová NPÚ ÚOPSC Praha

Odpovědný restaurátor: ak. soch. Martin Pokorný

Další údaje budou doplněny v rámci restaurátorského průzkumu.

IV. Popis památky

Dvojice soch na pilířích vstupu do areálu kostela. Pilíře jsou přizděny k ohradní zdi hřbitova. Jsou hranolové, s bohatě členěnou římsovou hlavicí. Na levém pilíři je osazena socha sv. Jana Křtitele, na pravém socha sv. Jakuba Menšího.

Postava sv. Jana je zobrazena v kontrapostu, s váhou na levé noze, pravou rukou přidržuje kříž, na plintu leží beránek.

Postava sv. Jakuba Menšího je v mírném kontrapostu, celá oděna do roucha, v pravé ruce drží kyj, v levé knihu.

V. Popis současného stavu památky

Podstavce

Povrch kamene je pokryt prachovými a exhalačními depozity, zelenými řasami, místy tmavými krustami a cementovým potěrem. Kámen je povrchově zvětralý a silně mechanicky poškozen (odpadlé úseky říms, hran atp.) K rozsáhlým poškozením došlo v důsledku zasazení korodujících úchytů branky do kamene - chybí velké části hmot, kámen je roztržen

trhlinami, hrozí rozpad piliřů. Další trhliny jsou způsobeny Fe čepem, spojujícím plintus soch s podstavci.

Sochy

Povrch kamene je pokryt prachovými a exhalačními depozity a zelenými řasami, ve srážkových stínech se tvoří tmavé krusty, které se uvolňují s povrchovou vrstvou kamene.

Kámen je povrchově zvětralý, odmyta je původní finální modelace, místy chybí drobné úseky hmot.

Socha sv. Jana Křtitele je v torzálním stavu - chybí hlava, krk, horní část hrudníku a levá paže s ramenem. V oblasti levého ramene se na soše dochovala velká, uvolněná část kamene. Železný kříž je poškozený a zkorodovaný.

Vyhodnocení průzkumu

Piliře jsou v havarijním stavu - trhliny v piliřích jsou otevřené, v důsledku zatékání dešťové vody a její zmrznutí se mohou piliře se sochami zřítit a nenávratně poškodit.

Doporučuji v nejkratší době provést alespoň zajištění památky.

VI. Předběžný návrh na restaurování kamenných prvků

A/ Koncepce restaurátorského zásahu

Restaurování navrhuji rozdělit do následujících etap:

A) **Statické zajištění podstavců** (po sejmutí soch), restaurátorské zajištění soch a podstavců - konsolidace kamene, doplnění poškozených míst umělým kamenem (vyjma rekonstrukce chybějících částí u sv. Jana Křtitele), osazení soch, závěrečná konzervace.

B) **Rekonstrukce chybějících částí sochy sv. Jana Křtitele** pro kamenou kopii, popř. pro výdusky z umělého kamene.

C) **Provedení a osazení kamenné kopie sv. Jana Křtitele**, popř. zaformování a odlití zrekonstruovaných částí z umělého kamene, osazení odlitků na originál sochy.

Zároveň s restaurováním bude nutné provést terénní úpravy v okolí piliřů, branku přeosadit do zdiva.

Výběr variant a způsob jejich provedení bude nutné konzultovat se zástupcem NPÚÚOPSC Praha.

B/ Navrhovaný postup restaurátorských prací

1. Restaurátorský průzkum

- a) Vyhledání historických podkladů a fotografií o předchozích opravách a původní podobě památky.
- b) Průzkum dochovaných povrchových úprav.
- d/ Zjištění stavu kamene a vysprávek, grafické znázornění poškozených míst a vysprávek.
- e/ Průzkumová zpráva - vyhodnocení průzkumů, návrh dalšího postupu restaurátorských prací včetně určení materiálů a technologií (restaurátorský záměr).

2. Restaurování

Etapa A)

- a) **Prekonsolidace** - silně narušená místa budou lokálně zpevněna materiálem na organokřemičité bázi Remmers 300 KSE a 500 KSE. Uvolněné části kamene budou sejmuty.
- b) **Sejmutí soch** - pomocí jeřábu budou sochy a hlavice podstavců sneseny a uloženy na pozemku v dosahu jeřábu. Pro sejmutí soch bude nutné postavit lehké lešení a přerezat Fe čep mezi plintem soch a hlavicemi podstavců.
- c) **Biocidní zásah** materiálem Porosan (f. Aqua), **mechanické očištění** (odstranění nevyhovujících vysprávek, oslabení krust, odstranění maltových a cementových potěrů a betonových vrstev), **očištění a omytí** párou se sníženým tlakem.
- d) **Snížení obsahu solí** ve spodní části podstavců (oplachy destilovanou vodou).
- e) **Zpevnění** narušených částí kamene celoplošně metodou opakovaným smáčením povrchu organokřemičitou látkou Ifest OH 100 (f. Imesta) a Funcosil 500 KSE (f. Remmers).
- f) **Přípevnění a přeosazení uvolněných částí kamene, injektáže trhlin** materiály Paraloid B-72 (f. Imesta) - 5-25% roztok v toluenu, metylmetakrylát Marmorkitt Super (f. Akemi) - v závislosti na velikosti lepených částí.
- g) **Statické zajištění trhlin** jedním až dvěma antikorovými trny o průměru 10 mm, injektáže materiálem metylmetakrylát Marmorkitt Super (f. Akemi), Paraloid B-72 (f. Imesta), epoxidová pryskyřice.
- h) **Doplnění poškozených míst a spárování** bude provedeno na základě konzultací se zástupci NPÚ ÚOPŠČ Praha. Doplnění bude provedeno umělým kamenem na minerální bázi, zabarveným do hmoty, měkčím než je okolní kámen, strukturou odpovídajícímu původnímu kameni. Spárování bude provedeno vápennou maltou, barevně přizpůsobenou okolí.

- i) **Barevná retuš** bude provedena minerálními pigmenty rozpuštěnými v lihu.
- j) **Hydrofobizace** siloxanovým přípravkem s důrazem na místa vystavená dešťové vodě.
- k) **Osazení** sejmutých soch a hlavic pomocí jeřábu na antikorové čepy.
- l) **Restaurátorská zpráva** bude zpracována v souladu s ust. §10 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon (včetně dokumentace v průběhu celého pracovního procesu). Bude předána ve třech vyhotoveních a v digitální podobě (NPÚ ÚOPSC Praha, vlastník, MěÚ Mnichovo Hradiště - v zúžené verzi).

Fe kříž sv. Jana Křtitele bude ze sochy sejmuto, navrácen bude až v dalších etapách restaurování.

Návrh dalších etap restaurování bude upřesněn až na základě výsledků I. etapy.

Navrhované materiály

Biocidní zásah: Porosan (f. Aqua)

Zpevnění: Ifest OH 100 (f. Imesta), Funcosil KSE 500 (f. Remmers),

Injektáž a připevnění uvolněných částí: Paraloid B-72 - 5 - 20% roztok, metylmetakrylát

Marmorkitt Super - f. Akemi, epoxidová pryskyřice Epoxi CHS 1500

Statické zajištění trhlin: antikorové trny - průměr 10mm, metylmetakrylát Marmorkitt Super (f. Akemi), Paraloid B-72 (f. Imesta), epoxidová pryskyřice Epoxi CHS 1500

Doplnění: Funcosil Restauriermörtel (f. Remmers), Petra C (f. Aqua)

Doplnění spárování: Hasit 566 (f. Hasi)

Barevná retuš: pigmenty Bayfferox (f. Aqua), lih

Hydrofobizace: IW 290 (f. Imesta)

Preventivní biocidní ošetření: Porosan (f. Aqua)

V Čížovkách, 20. srpna 2012

ak. soch. Martin Pokorný